

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre . 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy óra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPART KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő irod. Simonffy-ház,
 a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

A Kossuthok!

Budapest, április 10

(T.) Népeknek, nemzeteknek, vezetőkre van szükségük. Bölesebbnél bölesebb, okosabbnál okosabb emberek vannak, és ha bár csupa okosakból és bölesekéből állna is ki egy nemzet, vezető nélkül nem létezhetnének a világon. Megmutatta ezt ime a nagy gyász, a midőn egy érzékeny, lobbanékony, de szeretni tudó és önmagát mérsékelni tudó nemzet a Kossuthok egy kérés, egy intő szavára, ötszázzezernyi tömegben s az alkalommal bőven kínáló fölindulás pillanataiban oly világraszóló csodás higgadságot s bámulatos rendet tanúsított, hogy viselkedésének méltóságával az egész művelt emberiség elismerését megnyerte. És most tanulhat önmagáról, de tanulhat róla a világ és a történelem: mert ez példának, tanulmányozásra méltó arany példa volt.

De mi lett volna, ha nem oly két böles férfi veti a mérlegbe higgadságra intő böles és okos szavát, mint a milyen böles férfi gyanánt mutatta be magát Kossuth Ferenc és Lajos Tivadar? Mi lett volna, ha böles elméjük tiszta látkörét politikai nézetek ködös kavargásai homályosítják el, s ők a halálban kibékülés lobogójának szent gyásza helyett az indulat hatalmának karjaiba dobják magukat?

Ne kérdezzessük, ne firtassuk bolygassuk, hogy mi lett volna, hanem tanul-

junk tőlük bölcseséget s emeljünk kalapot egy ember kolosszus utódainak atyjuk nagyságához méltó bölcsesége előtt. Igenis! Bölcseségüket látva, kérje őket a nemzet egyhangulag, hogy foglalva bár állást a pártok bármelyikében, de a hazának ily nagy nevet öröklött, higgadt nagy elmékre, tisztán látó politikusokra szüksége lévén: ne hagyják el nemzetüket! Ne hagyják el azt a nemzetet, mely ime szívet nyitott, s annak legmélyebb mélyéig tekintve sem láthatni mást, mint gyöngyöt, igazi gyöngyöt!

Ámde nincs emberi tökéletesség a földön! Nincs szív, a melynek gyöngyei ne a szenvedélyek kráterének képeznek födelét: hát lehetni a gyöngyig, de nem nyulni az elevenbe, ha csak elháríthatlan vészrek leküzdése nem kényszerít, — az, a mit a bölcsesség törvényei parancsolnak. Nálunk azonban, sajnos, szokássá lett mindig a gyöngy alatt izgatni, tépni, szagatni az idegeket.

Imé, nemzeti erőnk, méltóságunk és nagyságunk impozáns megnyilvánulása gyanánt fogadván a külföld e soha fenségesebben nem tündöklő összetartásunkat, mely a nemzet közös halottjának koporsója körül nyilvánult: elleneink részéről már is megdőbbségek emelkednek s a magyar nemzet hatalmi és anyagi fejlődésének nagy veszélyt rejtő tényére figyelmeztetik a féltékeny osztrákokat.

És e hatalmi, ugy anyagi fejlődés

igaz valóságát, atyjuk elvének öröklése dacára sem vették tagadásba a Kossuthok, ami ismét csak bölcsességüknek és igazságosságuknak fölragyogása. Azon helyes érzék és tapintat bírására mutat, hogy a létező tagadásával és elnem ismerésével, az illető saját tekintélyét rontja. Dacára tehát az 1867-iki kiegyezés helytelenítésének, az ország bámulatos haladása feletti elragadtatásukat nem titkolták, a mivel megadták a kormányzás dicsőségének a s ankeziót, ami annál fényesebb, minél ember-felettibb küzdelmet kellett a helytelenített alapon kifejteni.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Második nap. —

Debrecen, április 10.

Ma folytatták a tegnapi félbeszakított közgyűlést.

Elnökök: Kiss Áron, püspök és Horthy István. A tegnapi gyűlés jegyzőkönyvének olvasása után első sorban a gimnáziumi igazgató-választást veszik tárgyalás alá. Olvasatik a főisk. tanárikar jelentése, amely Dóczy Imrét ajánlja igazgatóul. A gyűlés elfogadja a tanárikar ajánlatát s elnök Dóczy Imrét igazgató-tanárnak jelenti ki.

Kimondatik továbbá, hogy a görög nyelv tanszékére egy, Tüdős János helyének betöltésére szintén egy tanárt választanak.

Többek fölszólalnak a fölött, hogy egy rendkívüli közgyűlés, vagy pedig egy erre kiküldött bizottság válassza-e a tanárokat. A gyűlés

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

Öt napig uton.

Irta: Gasparone.

Kossuth Lajos elköltözött nagy szellemnek utolsó földi utazása az oka annak, hogy a máskülönb két hétre számított utazásnak, amelyben benne van megállapodó helyként szegény Zólyom vármegye, fénys Budapest fővárosa és kincses Kolozsvár, öt nap alatt kelle végbemenie. De hát nem lehetett utra kelniünk, amíg nem bocsátottuk ki az utolsó gyászkeretes lapot s csak akkor lehetett végre elhelyezkedni a M. Á. V. Kossuth-kupéinak süppedő párnáin.

Öt nap alatt, bizony öt nap alatt ment az ut végbe, még pedig olyan formán, hogy ez idő alatt minden éjjel utaztunk, nappal pedig (ami hej! keserves mulatság egy magam fajta negyven esztendő aggastyánra nézve) végeztük a végezni valókat.

Nincs lehetetlenség a nap alatt, ami kitűnik a következő utrendből:

Szerdán déli 12 óra 36 perckor indulás Debrecenből, Budapestre érkezés este 8 óra 15 perckor, ugyanakkor éjjel indulás 10 óra 15 perckor, érkezés Zólyomba reggel 5 óra 28 perckor. Eddig az indulásig intézte az ember budapesti családi és nem családi dolgait

Zólyomból kocsin egy óra alatt odahaza, a Szliács melletti Hajnikon terem az ember, ahol éppen lakodalom volt, a legbájosabb cousine lakodalma. Biztos boldogság, hiszen a férj egy nagy alföldi város rendőr-főkapitánya.

De a vasuti csöngettyű ismét nagyot csendül és ugyane napon d. u. 5 óra 32 perckor már vasuton ülök és érkezem Hatvanra 8 óra 48 perckor, hogy reggel 5 óra 25 perckor már ott legyek kincses Kolozsvár indóházában, feláldozva ugy oda menet, mint visszamenet, ugy az álmat, mint a kétfelől kínáló természeti szépségek bámulását, mert már ezen éjjel. pénteken éjjeli 11 óra 4 perckor indulok és megérkezem Budapestre 7 óra 25 perckor, mert itt ismét végezni valóm van azalatt az egy óra alatt, amikor a vonat indul Debrecen felé. Vasárnap d. u. 3 óra 45 perckor itthon vagyok az én áldott, jó második otthonomban, Debrecennek most szabad királyi, nem sokára már egyetemi székvárosában!

Látni kellene azt a journalistai paktáskát, amelyben ezen idő alatt összegyűlnek abban a következő tárgyak:

- 1) Minden képzelhető s az állomásokon összevászárható reggeli és esti lapok!
- 2) Menetrendek!
- 3) Virág és moh a hajniki temetőből.
- 4) Kövületek a szliácsi zuhatag alól.
- 5) Időközben kieserélt névjegyek.
- 6) budapesti és kolozsvári vendéglői számlák.
- 7) A Paragon-nál vett könyvek és egyéb do gok, melyek (tekintve, hogy Paragonék kivált Zola, Guy de Maupassant, Catulle Mendée és a „Magyar Figaro“ irodalmát kultiválják leginkább) igen jól érzik magukat a tárcának több még föl nem sorolt tárgya között.

Ujszászon csatlakozunk a Kolozsvárt felé induló vonathoz és elhelyezkedünk a kényelmes

első osztályu kocsiban, hogy majd milyen jó alvás esik most Kolozsvárig. Valaki azonban élenken protestál a megzavart álma miatt. Az arca homályban van, azonban meglátom a haugját és ekkor kitűnik, hogy Szabolcska Mihályt zavartam föl költői álmaiból.

Két poéta egy kupéban kizár mindentéle álmat és rögtön megárad a beszélgetés, folyván az több a kupéban nem levő poétáról. A békétlenkedés sora azon a harmadik uton van, a kinek álmat megsemmisítjük. Nem lehet poéta, másképen ő is segítene a társalgásban.

Kolozsvárt a hatalmas „Központi“ szállodában szálltunk. A vendéglős — érezvén azt a méltóságát, hogy a régi Bánfi-palotában méri a legkitűnőbb sört — nagy irodalom-barát. Szabolcskától nem skart pénzt elfogadni a szállásért. annyira tisztelője. Délben azon szerencsében részesülünk, hogy ebédre vendégei vagyunk dr. Kolozsvári Sándor urnak, a kolozsvári Ferenc József egyetem kiváló jogtanárának. Jelen vannak a kettőnk kedvéért adott ebédén Szász Gerő és Hindy Árpád. Ebben az uri házban bebizonyul, hogy igazán kincses Kolozsvárt vagyunk: a szeretetre méltó háziasszony, a bájos menyecske és kisasszony, ugyszintén az egész kedves család pedig a legpazarabbul árasztják reánk a tamisítatlan erdélyi szív és kedély kimeríthetlen kincseit.

Elvonulunk a pompás magyaros ebéd után — a melyet a házikisasszony művészi zongorajátéka tesz feledhetetlenné — a „Társadalom“ című s a Hindy Árpád elnöklése alatt levő egyesület kertjébe, a hol hatalmas kuglizás ke-

nyghatároz, hogy az erre jogosított bizottság hajtja végre a választásokat, nem pedig egy rendkívüli közgyűlés. A választás június első felében történik, a pályázatok pedig június 1-én zárnak le. A tanítóképezdebe szükséges rajztanári tanszék fölött beérkezett pályázatok eredményét olvassa ezután a jegyző. A képezdei tanár-kar előterjesztése szerint 3 kérvény érkezett be. Beérkezés szerint első Bakos Tibor szentesi főgimn. tanár kérvénye. Dékányi Árpád halasi főgimn. rajz-tanár a 2. pályázó. A harmadik Krisztiáni István, ki a szentesi főgimnáziumban a rajzoló geometriát s szabdkézi rajzot tanítja. Ezek a beérkezett pályázatok. Első helyen áll Dékányi Árpád tanári képzettsége. Vallása lutheránus, noha érettségi bizonyítványa ev. ref. vallást mutat be. Ez tehát zsinati határozat folytán, — a mely szerint t. i. mindig az ev. ref. vallásnak adandó előny, — első helyen nem állhat. — Indítványoztatik s elfogadtatik tehát a következő sorrend: első helyen ajánlatik Bakos Tibor utána Dékányi Árpád végül Krisztiáni István. A közgyűlés megválasztá ezután a tanárválasztó bizottságot, amely a képezdei rajz-tanári és június első felében a classica filológiai tanszék betöltésére is választ a pályázók közül. A bizottság tagjaiul az egyház által a tegnapielőtti presb. közgyűlésen már megválasztott 8 tagon kívül az egyházkerület is választ 8-at. A szavazások a szavazatszéd bizottsághoz tételnek ár.

Olvastatik ezután a szavazatszéd bizottság jelentése, mely szerint egyházkerületi világi aljegyzővé dr. Bacsonyi Lajos jogtanár választott meg 83 általános szavazati többséggel. A gyűlés tudomásul veszi és megerősíti ezen választást. — A sárospataki főiskola körében megjelenő „Óráló“ szerkesztőjének segélyiránti kérelmét veszi elő aztán a gyűlés. Mivel saját egyh. lapunkat sem tudjuk kellőképen támogatni, a kérelem a gyűlés helyt nem adhat. Ezután kihirdetik a tanárválasztó bizottság választására irányuló eredményt. Megválasztottak: egyházi részről: Szeremley József, Széll Kálmán, Szabó Károly, Davidházy János. Világiak közül: Kulin Imre, Szöllössy Antal, Kovács Ferenc, Lengyel Imre. Póttagok: egyháziak: Lukács Ödön, Szarka Boldizsár, Bencsik István, Szabó János. Világiak közül: György Endre, gr. Dégenfeld József, Ujfalussy József, dr. Kovács Sándor. A megválasztott bizottság ezután megkezdi szavazá-

sát a mellékteremben. Horty István eltávoztván, a világi elnöki széket a püspök mellett Kulin Imre n.-karolyi egyh. megyei gondnok foglalja el. Ezután a tanárválasztó bizottság szavazásának eredményét hirdetik ki. E szerint beadott 16 szavazó-lap. Bakos Tibor kapott 15, Krisztiáni István pedig 1 szavazatot. A gyűlés tudomásul veszi és megerősíti Bakos Tibor megválasztását.

Tudomásul vétetik ezután a n.-szalontai egyházmegye jelentése a N.-Váradon létesítendő nőnőveldeiről. Ugyanezt terjeszti be az érmelléki egyházmegye. Tudomásul veszik. — A főiskolai gazdasági tanács jelenti, hogy a Dr. Török József halála által megüresedett orvos-tanári szék ideiglenesen Dr. Tüdős Kálmánnal tölthetett be, kinek 40) forint tiszteletdíj utalványoztak. Tudomásul veszik. — Buzás Pál jogtanár helyettesítését kérte, — betegsége miatt nem tölthetvén be állását. A gazdasági tanács Descombes Henrik és Takács Ferenc ügyvédekkel helyettesítette megfelelő díjazással. A közgyűlés ez intézkedést is tudomásul vette.

A Cseh-Szombaty tanszék betöltésére nézve javasoltatik, hogy e tanszék ideiglenes betöltésére pályázatot hirdessenek s a jövő egyházkerületi közgyűlésen ejtessék meg a választás. A gyűlés e javaslatot elfogadja.

Dr. Török József utódai kérelmezik, hogy engedje meg a közgyűlés, miszerint a kollegium tulajdonát képező épületben levő régi lakásonk maradhasanak meg november 1-ig. A gyűlés helyt ad e kérelem azzal a módosítással, hogy az ott lakhatást jövő augusztus 1-ig engedi meg.

A főisk. jogakadémiai tanárikar előterjesztésében kéri, hogy még két tanszék állítsák fel a jogakadémián. Javasoltatik, hogy a közgyűlés mondja ki, miszerint átriknak a városhoz a főiskola fejlesztésére már megszavazott 100,000 forint folyóvátétele, vagy pedig ez összeg 5%-os kamatainak a főiskola rendelkezésére bocsátása iránt. A közgyűlés ilyen értelemben átrik a városhoz.

A tanárikar a vásári szünidőkre nézve javasolja, hogy ezután ne legyen meghatározott számú nap szünidőül engedélyezve. Az illető tanár adjon egy-két napi szünidőt. A javaslatot elfogadják. Szeremley Sámuel sokalja a gimnáziumi tanulóknak adnizsokott pünkösdi szünidőt, javasolja annak 4 napra való megrövidítését. (Zaj és dobogás a karzatokon.) — Elék Lajos fölhozza ez ellen, hogy ez esetben nem

mehetnének a 7 és 8. osztálybeliek legációba. A közgyűlés nem fogadja el Szeremley indítványát.

A főiskola történetének megírására nézve javasoltatik, hogy ez egy bizottságra ruháztassék. E fogadják e javaslatot.

A gyűlést holnap folytatják.

A debreceni nők Kossuth Lajos temetésén*)

Debrecen, ápril. 10.

Kossuth Lajos nagy hazánkfiajának halála Debrecen város nő-közönségét sem hagyta érintetlenül. Több debreceni nőben felébredt a gondolat, hogy a nemzet általános gyászában a debreceni nőknek is osztozni honleányi kötelesség.

Takács Ferencné, Joó Istvánné, id. Gáll Józsefné, Varga Károlyné és ifj. Gáll Józsefné gyűjtést indítottak meg a Kossuth Lajos ravatalára helyezendő koszoru költségeire. A gyűjtés, melyben dr. Nagy Kálmán is részt vett pár nap alatt oly szép eredményt hozott létre, hogy lehetővé vált egy igen szép és értékes ezüst koszoru készítése, melyet aztán Takács Ferencné, Joó Istvánné, id. Gáll Józsefné, Varga Károlyné és ifj. Gáll Józsefné a hozzájuk csatlakozott Béressy Sámuelnével együtt vitték föl Budapestre.

Ezen ügyben semmi előző összejövettel a gyűjtők és adakozók részéről nem történt és ennél fogva a Budapestre elutazott nők nem mint a debreceni nők formászerű küldöttsége jártak el, hanem csak mint gyűjtők, a kik saját költségökön utaztak fel és vettek részt a temetésen. Mind a mellett is, minthogy a hírlapokban az eljárás és annak eredménye csak hiányosan és nagy részben tévesen közöltetett, szükségesnek tartják, hogy eljárásukról kimerítő értesítést adjanak.

Az ezüst koszoru, mely 1 méter hosszú, $\frac{3}{4}$ méter széles volt, feloldalon cser, másik feloldalán babérvételekből alakított össze, alól arany csokorral, március 30-dikán Lőfkovics új etében közszemlére kitétetett és 30-dikén szállítottatott el Budapestre, hol $\frac{3}{4}$ méter széles és 8 méter hosszú nehéz selyem nemzeti színű szalaggal láttatott el és azután a temetést rendező bizottságnak adatott át, mely azt benne a csarnokban a ravatalnál helyezte el.

Budapesten az indóháznál Kiss Albert országgyűlési képviselő, Ábrahám László tisztifőügyész és dr. Bakonyi Samu várta a debreceni nőket és Kiss Albert képviselő gondoskodott részökre a temetési szertartásnál való részvételhez szükségelt belépti jegyekről.

A megszerzhették jegyekkel Takács Ferencné, Joó Istvánné és id. Gáll Józsefné benne a csarnokban a ravatal mellett kaptak helyet, Varga Károlyné, ifj. Gáll Józsefné és Béressy Sámuelné pedig a muzeum kertben.

A temetési menet elindulásakor a debreceni nők ezüst koszoruját két egyetemi hallgató vitte díszmagyar öltözetben legelő.

A debreceni nőket a Kossuth fiai kitüntető figyelemben részesítették, ugyanis még a temetés napján vasárnap délután Kiss Albert és Thaly Kálmán képviselők által tudomásukra hozták, hogy őket még azon a napon fogadni kívánják. Ennek következtében Kiss Albert és Thaly Kálmán társaságában a „Hungária“ szállodában megjelentek, hol őket Kossuth Ferencnek és Kossuth Lajos Tódornak Thaly Kálmán igen szép beszéd kíséretében mutatta be.

Kossuth Ferenc megköszönte a debreceni nők részvétét, kijelentette hogy az egész magyar hazából mindenfelől kifejezett részvétel-vánítások közt a debreceni nőké a legbecsebbek közé tartozik; kifejezte, hogy édes apja is mindig hálásan emlékezett vissza Debrecenre, mint politikai működésének egyik legfőbb színhelyére; ok ugyan még gyermekek voltak, midőn Debrecen elhagyták de azért élénk emlékezetökben van Debrecen, és azt a szeretetet, melyet Debrecen város közönsége iránt apjuktól örökölték, meg fogják örízni szíveikben, felkérte a jelen volt debreceni nőket, hogy fejez-

rekedik és várakozik reánk E. Kovács Gyula. Mi türes-tagadás benne, mindenikünkön meglátszik már egy hangulat, mely az embert Kolozsvártt megszálló történelmi hangulatot is elnyomja; az a hangulat, a melyel házigazdánk kitűnő bora köt le a jelen modern világához. E. Kovács Gyula Shakespeareből szaval, én azt hiszem, hogy kilencet dobok, pedig a kuglit állító gyerek kilenc lába-ujja volt, Szász Gerő pedig (minden szokása ellenére) elkezd bókokkal traktálni.

Elmegyünk a „Hungária“ szállóba, melynek egyik asztalánál Szász Gerő az elnök. Ott vár reánk Szádeczky Lajos egyetemi tanár, a kit ma is mosolygó 20 éves ifjunak nézél, holott már hírneves történész, akadémikus. Oda jön Hadai József, a kit nagyon megszerették Debrecenben s a Horváth Paula üdvözlését hozza, a ki éppen most pénteken lép föl először Kolozsvártt és Cypriennet adja a „Divorçon“-ban. Tetszik, mint a hogy K. Kopácsy Juliska tetszik Bécsben; nálunk nem méltányolták ennyire, hiszen itt a közönség nem mulatni, hanem (a mivel oly sok kárt okoztunk magának, mint a színügynek) — kritizálni jár a színházba.

Csatlakozik hozzánk sok ifju journalistársunk és kellemesen töltjük az időt, míg végre közeledik ama bizonyos óra, a mely ez öt napi utazás bolygó zsidóját ismét utnak indítja.

Az ember „menne, rohanna, repülne“, ha nem esnék oly nehezen a válás az erdélyi részek elegáns színezetű, tiszteletet parancsoló, nyájas és szép fővárosától, a melyet egy nap

alatt úgy megszeretünk, hogy százszor és százszor visszakiváncokozunk e falak közés e szívek közelébe!

Milyen előkelő város! Mindenkinek abból talál, mi a vendégre nézve a legnagyobb ritkaság. Nekem például — a verseimből is citáltak!

(Itt már befejezném az én kedves Odysseám leírását, azonban itthon valami olyan történet, hogy alighanem magamat citálnak*) meg a verseimért! A szocialista pártalakítók közt éppen akkor osztották javában az 1879-ben megjelent verseimet. Imé, mégis csak emlékeznek rá, hogy az ember valamikor verseket írt! Ezek a versek voltak, a melyek miatt a képviselőházban dr. Visontai Soma meginterpellálta a belügyminisztert. Szerencse, hogy velem vannak a füzetben Hood Tamás, Beranger, Hugó Viktor, Herwegh, a hazai poéták közül Petőfi, Czuczor, Ábrányi Emil sat. Huszonötödik esztendőm álmai zenéülnek fülém a kis kötetben!

„Huszonöt év, az idő hogy eljár . . .“

Anersperg herceg — mint Grün Anasztáz — forradalmi verseket írt ifju korában. Jó versek lehetnek, mert később a szerzőből Ausztria miniszterelnöke lett. Az én forradalmi verseim — tekintve, hogy belőlem nem lett még miniszterelnöki portás sem — valamivel rosszabbak lehetnek. Oh! a verselés! Ez is utazás, alvás nélküli, de álmokban, ébredésekben gazdag. Tizenöt éve hogy tart s még akkora utleírás sem érdemel, mint a minöben fentebb írtam le azt az ötnapit).

*) Szédőnek figyelmeztetés: „Citálnak“ és nem „cibálnak!“

*) Tárgyalmasz folytán maradt el tegnapiól. Rv.

zék ki a többi debreceni nőknek is az ő köszöneteket és azt az ígéretét, hogy ha majd a vidéki városokban látogatásokat tehet, Debrecen városát az elsők közé fogja sorozni és személyesen is ki fogja fejezni köszönetét a debreceni nőknek.

E szép és meghatározó beszédre Takács Ferencné és Joó Istvánné válaszoltak, megköszönték, hogy kegyesek voltak a debreceni nőket ilyen kitüntető figyelemben részesíteni és azt a koszorút — mely csak igen halványan fejezi ki a debreceni nőknek Kossuth halhatatlan dicső érdemei iránt érzett elismerését — oly szívesen fogadták.

Ezután ugy Kossuth Ferenc valamint Kossuth Lajos Tódor is a jelen volt debreceni nők mindegyikével kezét fogott és köszönetét mindegyiknek külön-külön is kifejezte.

Másnap a debreceni nők meglátogatták Kossuth Lajos sírját és részvétlátogatást óhajtottak volna még tenni Ruttkaynéval is, de értesülve rosszulletéről, e tervöktől legnagyobb sajnálatukra lemondottak.

A gyűjtés eredményéről és az ezüst koszorú költségeiről a helyi lapokban nyilvános számadás fog közölni, mely már meg is kezdett, a fennmaradt összeg pedig a Kossuth Lajos Debrecenben felállítandó szobrának költségére fog fordítani.

Irodalom — Művészet.

* **Az ifjúság munkálkodása.** Megjelent a „Közöny” áprilisi száma, melyet a debreceni „hittanszaki önképző társulat” ad ki. Megjelenik évenként 8 számban; előfizetési ár helyben 1 frt 50 kr., vidékre 1 frt 70 kr. — Ezen szám tartalma: János apostol írói működésének különféle oldalairól. Folytatás. Lencz Gézáról. — Imádságom. Fűsyt Józseftől. — Kain. Sáfány Lajostól. — Pár szó Komáromi Csipkés György nevezetesebb munkáiról. V. L. 4. th.-tól. — Az ember rendeltetése. Veress Istvántól. — A kollégiumi ifjúság részvételéről a Kossuth-családnak. A debreceni kollégiumi ifjúság. — Lehető és szükséges, hogy a tanító tanítsa a népi iskolában a vallást. Földváry Jenőtől. — Vegyes közlemények. — A folyóirat szerkesztői Fűsyt József 3. th. és Virág István 4. th.

* **Kérelem.** Tisztelettel felkérem mindazokat, kik sajtó alá bocsátandó újabb Költemény kötetemre előfizetéseket elfogadni szívesek voltak, hogy az esetleg betolyt előfizetéseket t. é. május hó végéig maguknál megtartani és ezen időpontban részemre átszolgáltatni szíveskedjenek — minthogy a mű megjelenését a jelzett időnél tovább halogatni egyáltalában nem akarnám. — Debrecen 1894. évi április hóban Bőszyórményi Géza.

* **Kossuth temetése.** Fényképészeti felvételét kapjuk ama történelmi nevezetességű jelenetnek, midőn Kossuth Ferenc a haza határára első szavait intézte a több ezerből álló gyászközönséghez, körülvéve a gyászoló családtól. E fényképek kisebbje 1 frt 20 kr., nagyobbja 1 frt 50 kr., beküldése mellett kapható Mosinger R. fényképésznél Varasdon.

* **„A Magyar Mese- és Mondavilág”** (Irja Benedek Elek, kiadja az Athenaeum) 5-ik füzeté az eddigiekhez hasonló gazdag tartalommal és szép képekkel jelent meg. E füzetben a gyönyörű mesék sorozatát két monda váltja fel. „Az Isten kardja”, mely a Hun-mondakör egyik legszebb részét képezi és „Bárványos vár”, a székely őstörténetből. Benedek Elek mesemondó tehetsége a mondákban épp oly magas fokon tűndöklök, mint a mesék és regék előadásában. A füzet ára 25 kr., s kapható minden könyvkereskedésben. A hivatalos vállalatot nemzetünk minden olvasni tudó fiának őszintén ajánljuk.

Színház.

* **Csillag Teréz**, a nemzeti színház kitűnő művésznője kezdi el ma három föléptével az utó-szezonban szokásos vendég szereplések ciklusát. Valóban nem lehetett volna jobb választást tenni, mint ennek a szeretetreméltó művésznőnek föléptetésével és semmi sem élénkíthető

annnyira, a színházba járó közönségnek már-már hanyatló kedvét, mint az ő elbájoló játéka! Vizet hordanánk a tengerbe, baglyokat szállítanánk Athénbe, ha közönségünknek magyarázni akarnók, hogy ki az a Csillag Teréz. — Egyszerűen konstatáljuk, hogy legkiválóbb szerepeiben fogjuk élvezni. — Ma — a változott műsor szerint — a „Dolovai nábob leánya”-ban Szentirmay né t játsza, amely szerepét számtalan kedves és jellemző vonással ruházta fel. — A művésznő holnap a „Nagy-mamá”-ban játszik, amely darabban minden szívet megmozdít, minden szembe könnyet csal. Holnapután a „Nők harcá”-ban, Scribe e kedves vigjátékában látjuk, melyben a grófnő szerepében fejt ki bájt és finomságot, utána pedig a „Bál után” c. jelenetet játsza el, amelyben csupa temperamentum és kedvesség, az igazi kis lányos hang és modor példátlan eltalálásával. — Örömmel várjuk fölépteit s a közönség érdeklődésének is látjuk már számos jelét.

* **A városi színházi bizottság** tegnap d. u. 4 órákor a városháza nagy tanácstermében rövid ülést tartott, a melynek tárgyát képezte a külsőben álló helyáremelések mértékének meghatározása. Megemlítjük, hogy a bizottság új tagjai közül jelen volt Széll Farkas kir. táblai tanácselnök is, ki a tárgyalások menetében élénk részt vett s több ízben adta tanujelét szakértelmének. — Az ülést vezette kezdetben Vértessy István v. főjegyző, később Ábrahám László v. tiszti főjegyző, jelen voltak még Vecsey Imre, városi első aljegyző Boczkó Sámuel, rendőr főkapitány és színházi felügyelő, továbbá Berger Henrik, Komlóssy Dezső, Sasztina Lajos és Zádor Lajos választmányi tagok. Tiszai Dezső igazgató előadta, hogy az idő rövidsége folytán csupán a következő vendég szereplések eszközölhetők: a ma itt levő Csillag Teréz, utána Blaha Lujza, Küry Klára P. Márkus Emil és Ujházi Edé, esetleg Hegyesi Mari, Vizvári Gyula és Zilahi Gyula. Két estén szándékozik föléptetni Tiszai Signorina Bettina Ruffini serpentintáncosnőt, a ki jelenleg Aradon vendég szerepel. — A bizottság szívesen beleegyezik a kilátásba helyezett vendég szereplésekbe, de kiköti, hogy a hátralevő rövid idő alatt a bérleők jogai teljesen respektáltassanak, ennél fogva a vendég szereplésekből 2—2 mindig bérletben eszközöltesék. Hogy ezt a bizottság lehetővé tegye, engedélyezi Tiszainak a még hátralevő pénteki napok felhasználását. Az áremelések pedig következőképpen állapították meg: Blaha Lujza és Küry Klára fölépte alkalmával 100%; Csillag Teréz, Hegyesi Mari, P. Márkus Emilia és Ujházi Edé sat. föléptekor 50% engedélyezhető. Ruffini szintén 50% áremelés mellett léphet föl. — Ezután az ülés véget ér.

* **Százhetvenötödik előadás.** A kik tegnap este azzal a szándékkal mentek a színházba, hogy a „Citerás” meghallgassák, érzékenyen csalódtak, mert ezuttal a P. Kocsis Etel rekedsége miatt a Citerás elmaradt és a „Három testőr” került színre. Hogy Kocsis Etel rekedt, azt már a vasárnapi előadásnál észleltük, de azt hittük, hogy ez a darab csakugyan kettős szerep osztással lett betanulva, miután erő van hozzá; hanem úgy látszik, ez csak pium desiderium maradt. Hiszen így is jól mulatott a közönség, de már annyira fel volt ébresszve a „Citerás” iránti érdeklődés, hogy némi bosszúságot érzett e hirteleni darab változás miatt. Milyen jó lett volna azt az életre való tervet keresztül vinni, hogy e darab kettős szerep osztással taníttassék be! Igen jól kifizeti magát az a kettős szereposztás — ha t. i. a társulat ereje megengedi, a minthogy a jelen esetben megengedi — akkor nem állnának elő ilyen kellemetlen incidensek. Cserni Berta (Eliz) gondos alakítását élvezettel láttuk ismét. Már a darab első előadása alkalmával dicsérettel emeltük ki szép játékát, most már a hangsúlyo-

zásra és az is idegenszerű kiejtésre is vigyáz s e tekintetben ezuttal kevesebb ellene a kifogásunk. Az ilyen kitűnő művésznő csak önmagának ártana, ha nem akarna lezokni arról, a mi nem helyes. Tapolcai (Rátky) szintén kifogástalan volt a könnyű véru szerkesztő szerepében s folytonos derűtségben tartotta a közönséget. Krémer (Polacsek) a hősködébe belelovalt bogyárost élénk komikummal személyesítette. Neki különben nagy hibája, hogy utánoz s e miatt sokszor nem éri el az a hatást, mit elérne, ha önmagából merítene, mert komikai ereje van éppen nincs szüksége, hogy valakit ha még olyan jó komikus is az, mintaképül vegyen. Pethes (Hortovay) jó alakításban mutatta be a nagyszájú, de gyáva gigerlit. Társadalmi darabban van ő igazán helyen. Kiss Irén (Róza) szintén ügyesen adta az egykori színesnőből lett Polacsekut és elismerjük, hogy szereptulása, izlése s tözékei, hovatovább ügyes mozdulatai által már is nagyon használható tagja lett a társulatnak. Nyilasról (Kosnitzky) mondanunk is felesleges, kacagató játékával minden lépten kacagásra indít s midőn a II. felvonásban a vezércikket lenyeli alig tud magához térni a közönség a kacagásból. Pechy (Flori báró) elegáns salon színész, ki a rábizott feladatot, öntudatosan s helyes meglepedésre oldja meg. Az előadás általában igen jó volt s a közepes számú közönség elégtelen távozott.

P.

* **A színház újdonságai.** A színtársulat ellen nem lehet panasz újdonságok dolgában, mert a mi új darab a nemzeti színházban, népszínházban, sőt meg a fővárosi nyári színházokban is felmerült, azt gyorsan megkaptuk mi is. Így a „Három testőr” és a „Citerás” előadásával megelőztük az összes vidéki színpadokat. — Arról értesülünk, hogy az „Othón”, Sudeermannak a nemzeti színházban pénteken nagy szenzáció mellett színre került darabját Tiszai igazgató szintén megszerezte s még e szezonban színre hozni szándékozik. Széchy Ferentől „A baba” Ujházi Edével kerülne először színre a debreceni színpadon.

* **Signorina Bettina Ruffini** királyi solo: és serpentintáncos vendég szerepel most Magyarországon nagyobb városokban és amint Tiszai igazgató a városi színházi bizottságnak tegnap bejelentette, látni fogjuk rövid idő múlva a mi színpadunkon is. Mily legyen az a serpentintáncos: terpertin: vagy mi a csodátánc ez? Ezt fogják kérdezni, a kik nem olvasták, hogy a choreografiai művészetek ezen legújabb fájával mily óriási sikereket ért el a feltalálója, Luce Faller híres amerikai táncosnő. Erre egy szóval felelni bajos. Képzeljünk el egy teljesen elsőtétített, fekete posztóval bevont színpadot, azon a táncosnő s a kit a reflektornak a szírvány folyton változó színeiben játszó sugárai ragyognak körül, s a ki lágy szövetű és bőszabású öltönyben lengi körül a szint, mialatt az öltöny redői a legkülönbözőbb alakokat képezik. Óriási ügyesség kell ahhoz, hogy majd hullámos, majd tekergetés-szerű mozdulatok által mozgásba hozassanak. Ugy olvassuk, hogy Ruffini rendelkezik az ehhez szükséges ügyességgel, bájjal és kellemel s így az új művét bemutatása elé érdeklődve tekintünk.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzártá mindennap d. u. 2 órákor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük azokat a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet pörző nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd-és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreceni távirda hivatalnál április 10-én. Változó felhőzet.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése, 1894. április hó 10-én reggeli 7 órákor Hő-

mérséklet 8.2 C. fok. Légnymás 762.8 milim. Szélirány keleti Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig 7. millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 20 fok. Legalacsonyabb hőm. 7 fok.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

A Göncy-egyesület „Otthon”-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óráig T a l á l k o z á s ugyanott szerdán és szombaton délután 3 órától 5-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

„A közügyesítő egyesület” első iskolai műhelyében (főreáliskola föltszint) szerdán és szombaton d. u. 3-5-ig munka tanítás folyik.

Séta-hangverseny a Margit fürdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor.

Ápril. 15. a helyi vasúti közgyűlése.

Ápril 17-én d. e. 9 órakor Hajdumegye r. k. közgyűlése.

Ápril 19-én d. u. tengeri-vető próba a pallagon

Ápril 21 és 22. Debreceni lövészversenyek.

Április 22-én a magyar országos állatorvosi egyesület vidéki osztályának közgyűlése

Ápril. 26-30-ig. A sorozás ideje Debrecenben

— **Öngyilkos tanuló.** Zsarkó Antal, a helybeli kereskedelmi akadémiának I. éves, az internatusban lakó növendéke, e hó 5-kén déli 12 óra után magát forgópisztollyal megöltte és ennek következtében ma hajnali 4 órakor kiszenvedett. Zsarkó egy-egy levelet hagyott hátra úgy anyjához, mint az igazgatóhoz címezve, a melyben gyászos elhatározásának okául szerencsétlen szerelmét hozza fel. Az életét könnyelműen eldobott gyermek a szíve alatt, az ötödik és hatodik borda közé lött, még pedig — előbb a zubbonyát felhajtván — zárt üveg-ajtó mellett, a melybe csak az egyik ablaktábla benyomása után lehetett behatolni. A revolvert egy nappal előbb vásárolta egy helybeli üzletben, elhatározását azonban sejtetni sem lehetett, mert a fiu mindvégig vidám és élénk maradt. — A halált az orvosok gondos kezelése dacára, a bekövetkezett sebláz és mellhártya-gyulladás idézte elő. Már a sebnek a helye és a zártajtó arra mutattak, hogy itt csakis öngyilkosság történt, ennek következtében mindazok, amit velünk a lövés véletlen voltáról, úgy szintén a seb veszélytelenségéről közöltek, valótlannak bizonyultak, ezen adatokat pedig magától Bayer igazgatótól nyertük. Mivel a nevezett akadémián rövid idő alatt ez már a második öngyilkosság, elvárjuk a hatóságtól, hogy okait, éppen azért, mert az eset szinte előadása kezdetben mellőzött minden kétséget kizárólag kipuhatolják, a leg súlyosabb felelősség alá vonva mindenkit, a ki a szerencsétlenséget okozta, vagy a kik a revolver birtokába jutott és vásárlásához kellő zsebpénzzel ellátott ifjura felügyelini tartoztak. A ki fiát internatusba adta, az kétszeres felügyeletet akart annak szerezni s így a felelősség is kétszeres. A magunk részéről erre az esetre visszatérünk; mert a szülők legdrágább kincsének, az általok a tanintézetekre bízott ifjak biztonságáról s e tanintézetek vezetőinek a szülőkkel szemben elvállalt felelősségéről van itt szó, a melylyel szemben szemet hunyni a legnagyobb hanyagság és lelkiismeretlenség lenne. — Megemlítjük, hogy a szerencsétlen gyermek temetése holnap, szerdán délelőtt 10 órakor megy végbe a Széchenyi-utca 1804. szám alatt levő internatusból, a korán kiszenvedett gyermek koporsójára pedig úgy az akadémiai, mint az internatusbeli ifjuság koszorút helyez, a temetésen pedig testületileg vesznek részt. Ujabb értesülésünk szerint unokabátyjának is irt, a melyben szerelmét jelöli meg. Mikor az ajtót rátörték, így szólt az igazgatóhoz: „Kár hogy nem találtam!” Zsarkó zentai illetőségű s a

baleset hírére pénteken ide érkezett a gyászoló anyja is.

— **A debreceni egyetem javára** Lukács Ödön nyíregyházai ev. ref. esperes, mint gyűjtés eredményét 677 koronát és 30 fillért küldött a debreceni ref. püspöki hivatalhoz; a debreceni szijgyártó iparosok testülete pedig 10 koronát adott ugyane célra. A ref. püspöki hivatalhoz továbbá a következő újabb adományok érkeztek be a debreceni egyetemre és a Kolozsváron felállítandó bölcsészeti fakultásra: a körös-ladányi egyház részéről a kolozsvári és debreceni theol. fakultásra 91 korona, a debreceni egyetemre külön 152 korona. — A gyulai egyház 100 koronát és a gyulavári egyházközség 56 koronát és 16 fillért küldött.

— **A „Csokonai-kör”** választmánya ma délután 5 órakor a főiskolai nyilvános olvasóteremben ülést tart. Tárty: 1. Iudítványok. 2. Folyó ügyek.

— **Bonne-szeminarium.** Felkértünk a következő sorok közlésére: Azon kettős tanfolyam, mely az 1892-ik évi 56577 és 1893. évi 24676. sz. vall. és közokt. minist. rendelete alapján Debrecenben állandó gyermek-menedék-házi dajkák és családi gyermek felügyelőnők (Bonneok) képzésére mult évi november hó 1-én 10 (illetőleg a bonne-szeminariumban 5) jelölttel kezdetét vette, a hat hónapi tanulmány és gyakorlat befejezésével e hóban véget ér. A képesítő nyilvános vizsgálat ideje folyó április hó 27 és 28 napjainak d. e. 7-10 és d. u. 3-6 órára tűzöm ki. Midőn ezt közhírré teszem egyszersmint felhívom a jelzett képesítő vizsgálatra egy évi törvénytörvényes óvodai gyakorlat alapján jelentkező nőket, hogy a 18-40 évi közötti életkor, 6 elemi iskolai osztály végzését, ép és egészséges testi fejlettséget tanúsító közokirataikat, és életükről helyhatósági bizonyítványt, és a tanhatóságnál bejelentett egy évi kisdéd óvodai gyakorlatról kiállított, s az illetékes kir. tanfelügyelőség által láttamozott igazolványt hivatalomban a képesítő vizsgálat határideje előtt mutassák be. Minthogy pedig ez alkalommal legalább 10 állandó menedékházi dajkának s köztök 5 bennnek képesítő bizonyítvánnyal kibocsátása reményelhető: sürgősen felkérem a gyermekmenedékházak t. fenn tartóit, továbbá a házi gyermek felügyelőnt alkalmazni óhajtó t. családokat, hogy szakszerűen képzett nőknél pályázat-hirdetés mellőzése esetén közvetlen ajánlása végett az alkalmazási közlésével hozzam, vagy Ujtalussy Mária képző tanfolyamot vezető kisdédnevelőnőhöz (Debrecen Árok utcai közs. óvod.) fordulni sziveskedjenek. Debrecen 1894. ápril 8. E ö t v ö s K. Lajos.

— **A debreceni helyi vasút** menetrendje f. hó 12-től, addig is, míg a m. á. vasutnak új menetrendje életbe lép, aként változott, hogy a vonatok d. e. félóránként, d. u. pedig 20 perccenként fognak közlekedni.

— **Himen.** Muraközy Endre segéd mérnök a földmívelésügyi minisztériumban, tartalékos tüzérhadnagy, a debreceni Muraközy család ifju tagja eljegyezte Budapesten Torkos Margitot. Torkos László az ismert tájár és jeles költő leányát. Kövesi Dezső a debreceni szántársulat sugója vasárnap tartotta eljegyzési ünnepélyét Friedman Eteleka kisasszonnyal. Friedman József helybeli kereskedő leányával.

— **Gyümölcs-oltó tanfolyam.** A magyar kir. földmívelésügyi miniszter jóváhagyása folytán Hajdu vármegye egyes nagy községeiben gyümölcs-oltó tanfolyamot rendelt el. Tanítani fogják pedig március, április és május hónapokban gyümölcs fa ojtást, június, július és augusztus hónapokban pedig a szőlő ojtást.

— **Járvány Hajdu megyében** Hajdúvármegye egyes községeiből jelentik, hogy ott anynyira elterjedt a toroklob, ronszó toroklob és a torok-gyik, hogy nagyobb veszedelemtől lehet tartani, hogy ha a megyei fő orvos elejét nem veszi a veszedelmes járvány nagyobb mérvben való kiterjedésének.

— **A debreceni jótékony nőegylet** választmánya tegnapelőtt d. u. 3 órakor a péterfi-utcai árvaház termében népes gyűlést tartott a tagok nagy érdeklődéssel. Erről tegnap térszükében nem irhattunk. — **Éénk eszme-**

cserére adott alkalmat a pénztárnoknak azon ki jelentése, hogy a választmánynak a segélyek megszavazásában mérsékelni kell eddigi bőkezűségét, ha a praeliminált összeget meg nem akarja haladni. Voltak, kik az újabb segélyezések megszorítása által akartak a dolggon segíteni; voltak, kik a régebbi állandó segélyezést akarták mérsékelni. — Végre abban történt megállapodás, hogy a választmány nem köti magát ezen szabályokhoz, hanem az alapszabályok legfőbb pontjának értelmében jövőre is segítni kíván és emberek nyomorán az eddigi eljárás szerint és pedig ott, hol a nyomor a legelviselhetetlenebb, tekintet nélkül arra, hogy va amely szegény régebbi segélyezett, vagy pedig először folyamodik gyámolításért. Hogy azonban az előírányzott összeget meg ne haladja, a választmány a nyári hónapokra a régebbi segélyösszegekből majdnem kivétel nélkül levont. Uj segélyezés csak egy szavaztatott meg. Az összeg, mit április, május, június hónapokra a választmányi megszavazott, meghaladja a 300 frtot.

— **Szabad madár.** N a m é n y i József kir. táblai bíró a hajdani „Európa” kávéház emeletén levő lakásának nyitott ablakára ma reggel egy szép kanári madár szállott, elszabadulva kalitkájából. A kis bohó a tavasz üde lehelletében vigan csicsereggett s ezzel magára vonta a szobában levők figyelmét. Csakhamar rab madár lett belőle újra, mert megfogták s. tulajdonosa átveheti a nevezett táblabíró urnál.

— **A hortobágyi vashíd** alapítványainak megvizsgálására ma délelben indult el az e célból kinevezett bizottság, melynek tagjai Latinovics Mihály mérnök az államépítészeti hivatal főnöke, Kiszelák Sándor pladányi róm. kath. plébános és Kovács Gyula megyei aljegyző közigazgatási bizottsági tagok. A vizsgálatnál jelen lesznek a vállalkozók és az építést vezető mérnök Sipos Lajos. A bizottság vonaton megy a hortobágyi állomásig, onnan kocsin a még jó messze eső hidhoz.

— **Ravasz tolvaj.** Gyöngyösi Julianna szeghalmi illetőségű cselédeány, itt Debrecenben egy udvarban lakott Csire Zsófia cselédel, de más-más gazdát szolgáltak. — Csire Zsófia megtudta, hogy Gyöngyösi hó 6-án vagy 7-én kilép a szolgálatból, s ő ebből a körülményből hasznot akart húzni. Gyöngyösi Julcsára gazdája használat és gondozás végett egy ezüst órát bízott, mely a leány lakásában a pinckonyhában állott. Csire Zsófia délután kileste, hogy a másik cseléd néhány percre hazulról távozott, s hogy a konyhat nyitva hagyta. Lesietett hirtelen a lépcsőkön s az órát magához kerítette, aztán észrevétlenül távozott. A meglopott leány hazaérkezve, azonnal észrevette a hiányt, s jelentést tett a rendőrségnél, a hol kijelentette, hogy gyanuja a másik leányra irányul. A rendőrségre citált cseléd először mindent tagadott. Deletán azonban azáltal fogadta a vallató: „Meg van már az óra, a szeretődnék adta, ő maga mondta.” A leány — ki nem is sejtette, hogy az csak fogás — beismerte, hogy csakugyan a honvéd gyalogos szeretőjének adta az órát. A bakától azonban már nem lehetett előkeríteni a corpus delictit, mert még akkor éjjel egy kávéházban hagyta 4 frt adósságban. Az ügyet a kir. ügyészség vette át.

— **Uj honvédek.** Az 1883. évben a közös hadsereghez sorozott debreceni illetőségű katonák, most már a honvédséghez áthelyezésüket igazoló bizonyítványukat átvehetik a katonai ügyosztálynál, régebbi könyveik visszaadása mellett.

Katonai felülvizsgálat A állandó katonai vegyes felülvizsgáló bizottság e hó 12-én az „Arany-Bika” szálloda egyik szobájában ülést tart, ahol az előállítandó védköteések felett mondanak döntő határozatot.

A telefon-hálózatba e hó folyamán belépésre jelentkezték: Szabó Kálmán gyógyszerész szikvizgyára Tanfelügyelőség, Gerster villa nagyerdői fasorban, Papp testvérek férfi ruha üzlete, Breuer és Weisz terménykereskedő cég, Goldner Gábor és társai gazdasági gépraktára, Klein Miksa szeszkereskedő cég, Geiger Simon terménykereskedő, dr. Brüll Bertalan ügyvéd irodája, Lichtblau Albert önkéntesi iskolája, Fényes Mór ruha

Nagy Kálmán, a Szánthó Lajosét dr. Freund Jenő ügyvédek képviselték. A törvényszék mindkét vádlottat 21—21 napi államfogházra ítélte. Kovács József megnyugodott az ítéletben, Szánthó Lajos felebbezett, a kir. ügyész mindkettő terhére felebbezést jelentett be.

A Konez Pál fuvarja.

— Elbeszélés. —

— Irta: **Abonyi Lajos.** —

(Folytatás.)

Két vasas német vágatott utánok kivont karddal, fenyegető kiáltással, hogy szinte megfagyott a vér Pál bátya ereiben.

Utjokat állták Curukkot... curukkot kiabáltak s hadonáltak a kardjaikkal.

Mert sokszor hallotta a télen ezt a szót Pál bátya és megértett annyit, hogy az azt jelenti, hogy vissza kell fordulnia... s még jobban megértette, a hogy a szakrament is kijárt hozzá.

Hasztalan mutogatta a kezének, karjának jelzésével, hogy semmi tilalmasban nem fáradozik, hanem a tanyára indul vetni, s mert egy pár kardlap is megmagyarázta a válla közepének nyomban megértett mindent, hogy fuvarra hajtják... Bizony le kellett hányni a teli zsákot ott az országút szélén, ledobni mellé eke-taligát, serpenyőt; szerencse, hogy még a kegyeres tarisznya ott maradt a löcsre akasztva.

— Maradj hát itt, Pista, — szolt Pál bátya elkésere — ne mozdulj innen. Majd mindjárt visszajövök én!

Azzal vissza kellett neki fordulni s éppen nem úgy hajtani, amint maga szokta és a szegény Bogár és Bársony iránt érzett gyengédsége kívánta. — A kardlapozások hol őt, hol azokat biztatták a gyorsabb ügetésre, sőt talán vágatásnak is heillett az.

Pál bátyát csak az vigasztalta: „Nagyon rosszul mehet ezeknek a dolguk, ha ilensiető az utjuk.” Meg az is biztatta, hogy majd csak szemügyet vet, valahogy és valahol tőlők megszabadulni... Ezen mosolygott is magában... Majd mindjárt visszajövök én!

De hiszen várhatta a szegény Pista a nap szálláig, azután is, a hét végéig is, akár husvétig is várhatta volna, ha másnap arra nem jött volna vissza a vetésből András bácsi s az nem segítette volna vissza a rabságából az árpás zsákokkal és az eke-taligával együtt.

Pál bátya pedig, amint a falu közepére a két némettel megérkezett... csak elállt szeme szája azon, a mit látott.

S mert nagyon elbáméskodott, megállt az esze csodálkozásában s eszébe sem jutott többé azon gondolkozni, hogy és miképpen keresetne részt az onnan megszökésre.

Különben bámulásra méltó látvány is volt az!

A falu egész közepe telisded-tel'e volt indulásra készen álló német hadsereggel. Ott álltak feszes glédában a c-erepár gyalogosok, a vasas németek tisztjeikkel élükön, a tűzerek ágyuk mellett, égő kanóccal. Egyik utcán is végig, másik utcán is végig, mind fegyverben várakozó katonaság, a mint egy egyetlen pillanatban meg volt állítva.

A piac közepén nagy dombon állott a főgenerális, körülötte a főtisztek, mindnyájan szerfölött jó kedvben s nagy gyönyörűséggel bámulták azt a két nyalka magyar huszárt, kiknek egyike, a vénebbik, egy nagy kacskaringós bajszu, régi vén rossz csont, ott perorált előttük.

A mint beszélt, szavalt, nagy fennhangon s verte a mellét erősen, a fél szemével a vén gazember mindég a káposztáskertbe nézett s még a szája, a bajusza is utána csavarodott, a mint egyet-egyet félre kacsintott a falusi népség felé.

A mit a vén rossz csont beszélt, kiabált, nagyon érdemessé tette volna az akasztófára; de hát a falu népsége nem azt látta abból, amit az ártatlan németek, hanem csak azt látta, hogy két vakmerő huszár mint játszik a fejével és hogy a gézengúz miképpen bir bolonddá tenni, feltartóztatni egy egész német ámádiát.

Mert éppen az ő kedvökért álltak meg, a szavukra, beszédjükre szüntették meg indulásukat s helyezkedtek vagy félóraa várakozási állapotba.

Semmiel sem volt az kevesebb, minthogy a magyar hadseregben magában kiütött a ribbilitás. A régi császárhuszárok s a régi jó bakák fölmondták az ergedelmességet. Az ő regimentjük őket küldötte előre falmentárnak — értsd hogy parlamentair — s a többiek is mind utban vannak. A ki nem hiszi, hallgassa meg a falu s-élén a trombitájukat, a mint szép-n, lassan jönnek parádé-marsban.

— Meguntuk már ezt a cigányéletet, — szolt s olyan hosszut káromkodott utána, hogy azzal, ha trombitaszó lett volna, legalább is ötven lépésre ellovagolhatott volna. Aztán kacsintott egy nagyot.

És szidta Kossuthot, mint a hogy a száján kifért. Záporesként hullajtott szitkot mocskot a fejére.

Megint kacsintott a nép felé. Már három napja nem volt a szájában betevő falat, s zabja lovának... azt a fiskárius áldóját is a cigány putriba való öregapjának!

Pedig a két potája majd kicsattant az egészség, a jólét pirosságától, — s most is be volt csipve emberségesen.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

* **Mark Twain Párisban.** A híres amerikai humorista jelenleg Párisban tartózkodik a hol nagyban ünnepelek, dacára annak, hogy egyetlen szót sem tud franciául. A napokban felolvasást tartott, a melyben az amerikai ember jellemzésére a következő adomát mondta el:

Egy amerikai a párisi lidak egyikéről meglát egy angolt, a ki a folyam partján ül és balakra veti ki hálóját. Jó egy óráig nézi de még egyetlen halat se lát. Odamegy hát az angolhoz és megszólítja:

— Mit csinál itt uram?

— Látja, halászok!

— Azt éppenséggel nem látom, mert eddig még mit sem fogott. Adok önnek még öt percet s ha ez alatt sem fog semmit, bedobom hálóstul a vízbe.

Az angol természetesen azt hiszi, hogy valami tréfás urral akadt dolga és egészen nyugodtan folytatja kísérleteit. Az amerikai kezében tartja óráját s mikor elmúlt az öt perc, nyakon fogja az angolt és bedobja a vízbe.

Aztán füttyölve megy tovább és nagyon meg van magával elégedve, hogy egy haszon talan embert eltüntetett a föld színéről.

*

Gyarló lepke...

Gyarló lepke, gyarló lélek,
Abba ítsz csak, a mi éget.

Jegyese vagy a tűz lgnak.
Gyilkoló vagy fájdalomnak.

Mit bánod te a virágot,
Mely mosolygva vár reád ott.

Mit a csillag szende fényit,
Mely reád mosolygva fénylik.

Nem gondolsz a mindennap,
Perere csak, vagy száradokra.

Perzselő láng... s te filé szállsz,
Láng-csókjától semmivé válsz!

Gáspár Imre.

A kétkedés mindent megmérgez és nem öl meg semmit.

Comtesse Diane.

Ne vitatkozzál, sohasem fog-z meggyőzni senkit. A meggyőződés olyan mint a szeg, minél többet ütész rá, annál mélyebbre megy.

Dumas Fils.

*

* **Jókai üzenete Amerikába.** A New-York Woral tulajdonosa: Pulitzer, a ki ki magyar származásu és többszörös milliomos, megbizta lapjának Budapestre küldött tudósítóját, hogy Kossuth Lajos temetése alkalmából intervjelja meg Jókai Mórt. Jókai nyilatkozott a tudósító előtt a helyzetről, Kossuthról és dicsőítette a szabad Amerikát. A föladott kabelsürgöny 680 szót tett ki, a mi — egy szó ára 85 kr lévén — éppen 578 frtot tesz ki. E nnviba került a New-York Word-nak a Jókai-intervjew.

Közönség köréből.*

Nyilvános elszámolás.

A debreceni nők által Kossuth Lajos ravatalára helyezett ezüst koszorura gyűjtés utján befolyt adományokról.

IV. Dr. Nagy Kálmánné és ifj. Gáll Józsefné ivein adkoztak:

Özv. Haselmayer Istvánné, Könyves Tóth Kálmánné, Weber Izidorné 2—2 frtot, Ábrahám Lászlóné, dr. Bacsoni Lajosné Bakos Antalné, Berényi Gáborné, Bornhardt Rafaelné, Csiky Lajosné Dicsőffy Józsefné, Fehér Andrásné, Fésűs Lajosné, Gácsi Kálmánné, Györy Elekné, Harsányi Istvánné, Haselmayer Ilona, Horváth Jánosné, Jóna Mihályné, Kellner Andorné, Kéki Sándorné, dr. Király Ferencné, Kiss Gyuláné, Kolbanyhayer Kálmánné, özv. Körössi Jánosné, Kövi Anna, Kiss Jánosné, Kulcsár Erzsike, Lévay Lajosné, dr. Magoss Györgyné, Molnár Ambrusné, Molnár Istvánné, dr. Nagy Lajosné, Nagy Juliska, özv. Nagy Bálintné, Nemő, dr. Orbán Józsefné, özv. Orosz Lászlóné, Pájer Józsefné, Peleskey Anna, Püspöky Lajosné, Prunyi Istvánné, R. (olvashatatlan), Simonffy Istvánné, Sinka Sándorné, Somogyi Gyuláné, özv. Somogyi Jánosné, özv. Széll Jánosné, Szentessi Jánosné, Tóth Károlyné, Trocsányi Ferencné, V. Réssy Gyuláné, Vilmos Lajosné, Varga Károlyné, Csoba Róza 1—1 frtot, Balogh Sándorné 80 krt, Balogh Sándorné, Bucsai Istvánné, Csapó Ferencné, Czobor Károlyné, özv. Ferge Istvánné, Gyarmatyné, Kolzhammer Istvánné, Hornyák Andrásné, Horváth Ferencné, Jency Imréné, Kálmánchelyi Mórné, Kántor Józsefné, Károlyi Sándorné, özv. Kovács Gyuláné, Kokas Józsefné, Magyar Jánosné, Molnár Mihályné, Németi Jánosné, özv. Oláh Károlyné, Polgári Martonné, özv. Simon Ferencné, Sombati Imréné, Szombati Józsefné, Szűcs Gáborné, Ujfaluassy Menyhértné, Zöld Istvánné, Zöld Mihályné, Veréb Imréné 50—50 krt, Bihari Istvánné, Matócsi Sándorné 40—40 krt, Alföldi Andrásné, Harsányi Mihályné, Karai Jánosné, Széll Józsefné, Tóth Jánosné, Rosenfeldné, id. Uj áry Józsefné 30—30 krt, Balog Istvánné, Bódi Ferencné, Diószegi Jánosné, Elek Istvánné, Hermann Mátýásné, Kádár Róza, Kerek Jánosné, Koczka Jánosné, Oláh Andrásné, Ökröss Mihályné, Pattermann Vincéné, Szabó Józsefné 20—20 krt.

Begyült tehát: I. A Joó Istvánné és Takács Ferencné ivén 178 frt. II. A Varga Károlyné ivén 154 frt 30 kr. III. Az id. Gáll Józsefné ivén 140 frt 40 kr. IV. A dr. Nagy Kálmánné és ifj. Gáll Józsefné ivén 77 frt 60 kr., összesen 550 frt 50 kr. — Kiadások: Lőfkovits számlája (az ezüst koszoru) 376 frt 79 kr. Árvay J. és társa számlája (a 8 m. hosszú és 3/4 m. széles nemzeti szalagért) 64 frt. Apróbb kiadások 16 frt. Összesen 456 frt 79 kr., mely levonva az 550 frt 40 krból marad 93 frt 61 kr. Ezen összeg a debreceni Kossuth-szobor bizottságnak átadatik (t.)

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Építkezések.

(Felyt.)

Balázs Sándor 3020. hsz. 3 szoba 1 konyha, Kovács Sándor 1662. hsz. 3 szoba 1 konyha, Tóth Sándor 2712. hsz. 1 szoba 1 konyha. Váradi Károly 1402 hsz. 2 szoba 2 konyha 1 kamra. Ats Imre 2060. hsz. 1 műhely 1 szoba 1 konyha. Csabai János 3419. hsz. 2 szoba 2 konyha. Szabai János 3419. hsz. 4 szoba 1 konyha 2 kamra. Özv. Patermann Ferencné 1097. hsz. 4 szoba 2 szoba 2 konyha 2 kamra Tokaji Ferenc 2339. hsz. 3 szoba 3 konyha 1 kamra. Labanc Mihály 2653 hsz. 2 szoba 1 konyha. Mezei István 3530. hsz. 3 szoba 1 konyha. Szőlősy Dániel 6 szoba 2 konyha 2 kamra. Varga János 892. hsz. 3 szoba 2 konyha 2 kamra. Peleskey József 359. hsz. 6 szoba 2 előszoba 2 konyha 2 kamra, Birinyi Ferenc 5 szoba 1 előszoba 1 konyha 1 kamara 1 pince szoba, Szabó András 3554 hsz. 1 bolt 2 szoba 1 kamara 1 konyha Zöld Jánosné 1966. hsz. 3 szoba 2 konyha,

Természetes borok.

(Magyar.)

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy roppant nagy mennyiségű

TERMÉSZETES MAGYAR BOROKAT

vásároltunk, s azokat előnyös vétel folytán nagyon

mérsékelt ár mellett

bocsátjuk a n. é. közönség rendelkezéére

U. m. nagyban és literenként frttól frtig

Fehér husvéti 23 80

" " szicíliai (édes) 26 44

" " risling 34 56

Veres " magyar 25 40

" " szicíliai 15 fokos 30 36

Fehér asszu husvéti 85 250

Miután csakis husvéti borokat tartunk

raktáron; ez eléggé bizonyítja, hogy

boraink kizárólag és tisztán szőlő-nedűből

valók és semmiféle vegyítéket nem tartalmazhatnak.

Boraink már számtalanszor

vegyelemeztettek és mindég kifogástalan

jónak bizonyultak. Különben egy próba

igazolja állításunk valóságát.

Ezenkívül raktáron tartunk

valódi tiszta

HUSVÉTI COGNACOT,

melyet szintén olcsón számítunk.

Tisztelettel

Kohn József és Markovics

Kis-uj-utca 1722 a kir. táblával szemben.

Debreczen szab. kir. város Tanácsától.

2923.

1894.

Tenyészbika árverés.

Debreczen szab. kir. város gazdasági

törzsgyűléséből 10 darab és pedig 6 darab két

éves számfeletti, és 4 darab korosabb kislej

tezett tiszta magyar fajú bikának eladása

elhatároztatván, értesítettnek a venni kívánók,

hogy azok a folyó 1894. évi Április hó 23-án

dél előtt 9 órakor a helybeni baromvásártéren

megtartandó nyilvános szóbeli árverés útján

elfognak adni.

Debreczen, 1894. ápril 5.

A városi tanács.

Minden köhögés

valamint a tüdő, gége és lélegző csövek bá-

rmily katarrális megbetegedése, továbbá léleg-

zési nehézségek, szűkmellűség, asthma, elnyál-

kásodás, hurutok, rekedtség, torok-csiklandó-

zás — kezdő tüdővész leggyorsabban meg-

gyógyíthatnak az évek óta legjobbnak bizo-

nyult, orvosi előírás szerint készített és or-

vosok által ajánlott szerek: **Szt. György tea**

csomagonként 50 kr. és ahhoz tartozó **Szt.**

György-katarr-por dobozonként 50 kr. pon-

tos orvosi használati utasítással együtt. —

Eredmény már néhány nap múlva

észlehető.

Kevesebb mint két csomag nem küldetik

postai küldeményül csomagolás és fuvarle-

vételért 20 krral több; minden megrendelés

közvetlenül a

Szt. György gyógyszertárhoz, Bécs,

V/2., Wimmergasse 33. intézendő.

Az összeg előleges beküldése postautal-

vány által kívánatos.

Erélyes, munkakedvelő és hitelképes

nyugdíjas vagy magánzó

kerestetik egy előkelő, könnyen terjeszthető

biztosítási intézmény függönkségének átvéte-

lére kedvező feltételek mellett. — Ajánlatok

(csak valóban szorgalmas egyének részéről)

"**Hálás munka**" cím alatt **MEZEI ANTAL**

hirdetési irodájába Budapest, Gizella-tér

küldendők

3000-4000 holdnyi

nagyobbrészt szántóföldből álló **haszon-**

bérlet kerestetik legkésőbb f. é. október

1-eje átvételre instrukció nélkül; szíves

ajánlatok: "**Haszonbérlet**" jelige alatt

MEZEY ANTAL hirdetési irodájához,

Budapest, Gizellatér 1. intézendők.

Valódi

szegedi paprika!

Tisztelt háziasszony!

Ha igazán finom, pikáns és jóízű-gulyást

akar készíteni, próbálja a valódi

Pártos-paprikát

használni.

Paprikám saját felügyeletem alatt a leg-

nemesbb hüvelyekből természetik, minőségére

nézve egyhe, pikáns ízű és zamatos és

az ételeket szép pirosra festi; feltétlenül a

legfinomabb mit ezen téren elő lehet állítani.

Egy kiló ára 1 frt. 20 kr. Szétküldés 2

3 és 5 kilós postaszakokban utánvét mellett,

5 kilót bármintve küldök.

Pártos Nándor

paprika-termelő **SEGEDEEN**

Szállodások és vendéglősöknek kedvezmény árak.

Divatszövetek.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek tudomására hozni, miszerint építkezésünk következtében, helyszűke miatt, összes

divatszövegeteinket

az eredeti gyári áron alól árusítjuk el. — Továbbá, hogy ezen építkezés tartama alatt, a bejárat árúházunkhoz *Nagy-uj-utczáról a sarokhoz 2-ik kapun leendő.*

Kiváló tisztelettel

RANUNKEL H. és FIA,

posztó és kézműáru nagykereskedők.

Uraak és hölgyeknek.

RÓZSA LAJOS

első debreczeni plissé és gouverirozó intézete

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár

elvéllal 5^m-től egész ruha-alj szélességig ruhaszöveteket, selymeket, batistokat, gallérnak valót, Empir gyermek ruháknak valót, gömbölyű, lapos és fenálló plissébe berakni, olcsó árért és gyorsan.

Ajánlja a legnagyobb női és leány felöltők, blousok, Miederek, gyermek hord-köpenyek, női, leány és gyermek kalapok árúházát.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.